Fåglar i Västerbotten

Årg 39 nr 1 2014

Västerbottens Ornitologiska Förening

Innehåll

3 Ordförande har ordet

4—7 Umeå Bird rejs 2014

8—9 Fågeltherese – den osjälviska skådningens heliga graal. Av Lars Edenius & Eskil Nygren-

10—11 Jan-Erik Wallin tilldelas Umedeltats Fältstations fågelskyddspris 2013

12—14 Vad är rätt väder för optimal fågelskådning? Av Micael Jonsson.

15 Norrlands första mindre gulbena. Av Håkan Rune.

16—17 Två nya fågeltorn i Vilhelmina kommun. Av Sture Gustafsson.

18—20 Fågelrapport för södra Lappland 2012. Av Håkan Rune.

21—23 Fågelrapport för södra Lappland 2013. Av håkan Rune.

24—25 Bli faunaväktare i sommar! Av Andreas Garpebring.

Lokalföreningar / Lokala kontaktperssoner

Dorotea: Per-Anders Persson, Hökberget, 910 70 Dorotea, 0942—105 80

Lycksele: Per Hansson, Brännbergsvägen 1A, 921 36 Lycksele, 0950—108 04

Malå: Leif Bildström, Smultronstigen 33, 930 70 Malå, 0953—214 77

Nordmaling: Jean-Michel Roberge, Håknäsbacken 3, 914 96 Håknäs, 073—063 79 97

Norsjö: Henning Grahn, Berget 30, 935 91 Norsjö, 0918—102 63

Robertsfors: Mats Walheim, Rislandet 38, 915 91 Robertsfors, 0934—400 65

Skellefteå Fågelförening: Urban Lundström, telefon 073-086 76 67

Sorsele: Bernt-Erik Nordenström, Pl 673, 920 70 Sorsele, 0952—104 90

Storuman: Håkan Rune: Höjdvägen 7G, 923 31 Storuman, 0951—122 94

Umeå fågelförening Staffan Svanberg: Mariehemsvägen 35 G, 906 52 Umeå 073 84 21 232

Vilhelmina: Inga Olofsson, Nedre Malgonäs 3149, 912 92 Vilhelmina, 0940—201 57

Vindeln: Henrik Sporrong, Tåvägen 5 922 00 Vindeln 0933—614 14

Vännäs: Christer Laggar, Strand 214, 911 93 Vännäs, 070—651 73 98

Åsele: Sture Gustafsson, Strandgatan 55E, 910 60 Åsele, 0941—665 18

Framsida: Morgonsamling Umeå Bird Rejs 2014. Foto Christer Laggar.

Baksida: Fågeltherese, vandringspriset för årets fågelobs. Foto Lars Edenius.

Ordförande har ordet

Hans Bång

Ingen vår är den andra lik men den här våren måste ändå betecknas som avvikande från det vi är vana att uppleva. Tidig vår och mycket tidigt barmark på slätterna runt Umeå. Våren har dock blivit ovanligt lång och så här i början av maj känns det nästan som om vintern ännu inte riktigt släppt taget. De första vårfåglarna kom tidigt i år och fortfarande ligger vi nog före tidtabellen för många arter även om det nu känns som om vi närmar oss en mera normal situation.

Vi är nu inne i vår guidningsperiod. Hittills har det fungerat bra och intresset har varit stort. Guidningarna har också uppmärksammats i pressen i form av helsidesreportage. Föreningen har en grupp engagerade ornitologer som ställer upp år från år och som gör ett fantastiskt jobb präglat av ett stort intresse att sprida kunskap om fåglar och deras liv och leverne. Som ordförande hade jag gärna sett att den gruppen blir större. Passa på och följ med vid något tillfälle. Du kommer att få uppleva hur entusiasmen sprider sig i gruppen vartefter nya arter dyker upp. Jag vet eftersom jag varit med ett antal gånger.

Fågelskyddsarbetet inom föreningen har hittills i år kretsat mycket kring etablering av vindkraftsparker. Planerna på en utbyggnad på Holmön fortsätter. Vi var mycket kritiska till det senaste förslaget och fick också stöd av SOF som stödde vårt ställningstagande genom en särskild inlaga. Den revidering av planerna som aviserats har vi ännu inte fått möjlighet att kommentera men en utbyggnad av vindkraften på Holmön kan få mycket negativa konsekvenser för både häckande arter och inte minst för de arter som flyttar via Holmön till och från den finska kusten.

Nyligen beviljade länsstyrelsen tillstånd till en etablering av en vindkraftspark i området Ivarsboda/Gryssjön. Även om VOF, främst via havsörnsgruppen noggranna arbete, fick igenom de allra flesta av våra krav så finns det en gnagande oro över att en barriär av vindkraftsparker håller på att byggas längs kusten norr om Umeå. Detta inte minst mot bakgrund av planerna på en omfattande utbyggnad av parken vid Granberget. För de fågelarter som främst flyttar från norra Sverige i riktning mot sydost via Kvarken kan en sådan barriär i framtiden få stora negativa konsekvenser. I det sammanhanget är det viktigt att erfarenheter och kunskap från sträckobservationer och inte minst från ringmärkningen vid St. Fjäderägg lyfts fram så att våra yttranden i framtiden kan bygga på fakta.

Väl mött ute i markerna och ta fasta på Ulf Skyllbergs uppmaning via umebirdnet att rapportera fågelsträcket i norra Kvarken via databasen http://fagel.slu.se.

Umeå Bird Rejs 2014

Arrangerat av vinnande lag 2013, Fetoxarna.

Sista skälvande minuterna innan starten går. Tävlingsledningen går igenom de viktigaste reglerna och vilken tid middagen med artgenomgången är. Foto Christer Laggar.

Mer eller mindre intensiv skådning dagenlång. De Desillusionerade vid Järnäs år 2012. Foto Lars Berggren.

Christer Olsson, kvällens konferencier under artgenomgången.
Foto Christer Laggar.

Missar man tamduva... vill man helst vara anonym.
Foto Christer Laggar.

Vinnande cykellag 2014, Deltat Squad från höger i bilden; André Ahlberg, Jacob Rudhe och Sven Gustafsson.

Vinnande billag 2014, STrix, en något chokad Sören Wulff mottar priset ej närvarande lagmedlemmar är Mats Walheim och Gunnar Odell. Foto Christer Laggar.

Resultat Umeå Bird Rejs 2014. 28 lag över hundra deltagare.

Vid lika antal arter placeras kortast körsträcka med bil för. För cykellagen premieras ansträngningen, längst cyklad sträcka vinner vid lika antal arter.

Lagnamn	**Antal arter**	**Körda Km**	**Lagnamn**	**Antal arter**	**Cyklade km**
STriX	38	117	Deltat squad	31	60
Dippers	36	143	Smilfinkarna	28	48
Sävar Sn Fågelför	35	130	De cykliska super-meserna	28	48
Fuscus	34	200	Zoothera bikers	27	46
alGOnk	33	124	Aves Scopus	25	45
Släkten är värst	32	181	Staten och kapitalet	23	38
Sky is the limit	32	194	Uilskuikens	23	25
Vinna eller Dö	31	147	Re-ek(r)at*	22	25
FFF	31	149	Sky high*	20	25
De desillusionerade	31	205			
Brånsjön	30	88			
Kaffe å bulla	30	119			
Blåhökloggans vänner	29	107			
Fetoxarna	29	108			
Gammuvarna	29	151			
Is i propellern	29	165			
Tre skägg	27	124			
Team tvitter	23	75			
Gröngölingarna	18	60			

Fågeltherese – den osjälviska skådningens heliga graal

Lars Edenius & Eskil Nygren

Sen eftermiddag på Gran, Umeå, den 22 september 2013. Regndiset draperar hästhagen i slänten mot älven. En röd Volvo stannar upp med ett ryck och ut kliver en äldre grånad gentleman med något jagat i blicken. Med hetsiga steg försvinner han in i riset i dikeskanten. Strax därpå ses en gänglig yngling med svart kalufs plöja sig fram över stubbåkern mot hästhagen från andra hållet. I släptåg kommer hans mer luttrade pappa. Snart fylls det på med skådare och bilar från alla de håll. Målet denna lugubra höstdag är hitta igen den vitgumpade buskskvättan, en sällan sedd art i Västerbotten. Maj samma år. En Mercedes glider in på parkeringen vid pumphuset i Brånsjöns utlopp. Den baskerförsedda föraren spanar oroligt omkring ovetandes om att målarten, rostgumpsvalan, sitter i trädet rakt ovanför hans huvud.

Så kan det gå till när larmet om en ovanlig art kommer. Man släpper vad man har för händerna och kastar sig iväg med andan i halsen. Ibland går det bra, andra gånger blir det till att bita i det torra gräset, bara

Birger Risberg pristagare år 2013, rostgumpsvala vid Brånsjön. Får här motta Fågeltherese ur Eskil Nygrens hand. Foto Lars Edenius.

att acceptera även om det kan kännas hårt i stunden. Ibland vet man ens om man såg fågeln i fråga, om den vita hägern som drog bortåt i horisonten där borta vid Bergön verkligen var en häger eller just bara en hägring. Dragarinstinkten finns inte bland alla skådare. Men för de som drabbats är det himla spännande och roligt. Att se något ovanligt ger krydda till annars grå skådardagar. Man besöker lokaler man annars sällan eller aldrig kommer på tanken att ta sig till. Om det inte hade varit för kiriacken eller den kentska tärnan så hade nog inte den långa mannen med silvermanen setts ta de där älgkliven ut till Tavasten en dag i juli för några år sedan. Vi gläds att se ovanligheter, men det är lätt att glömma bort att bakom varje larm finns en skådare som står för upptäckten och som har den goda smaken och viljan att dela med sig.

Denna tanke slog till hos överteckнade för drygt tio år sen i samband med Umeå birdrejs. Vi hade själva fått uppleva många roliga möten med ovanliga arter genom åren tack vare andras upptäckter, och vi tyckte att dessa hjältar inte fick den uppskattning och tack de förtjänade. Vi beslutade oss därför att inrätta ett pris, Årets fågelobs, för att åtgärda denna orättvisa. Förutom att bli uppmärksammade vid genomgången av rejset ville vi ge något mer substantiellt och kontaktade träsnidaren Kjell Wågberg, då boende i Umeå, för att höra om han hade något lämpligt på lager. Och se, han hade en större strandpipare som skyler sin unge som vi fick köpa. Fåglarna monterades på en piedestal och Fågeltherese, efter känd förebild, såg dagens ljus. Den första pristagaren, 2004, blev Emanuel Naudot, för upptäckten av en långstannande mindre skrikörn vid Umeå flygplats. Sen har det rullat på och vi har nu delat ut utmärkelsen elva år i följd. Listan inkluderar många roliga arter kanske toppat av den vitvingade lärkan på Holmögadd 2010 som drog folk från hela landet (en lista med samtliga pristagare finns längre ned). Vinnaren får njuta av statyetten tills nästföljande år då den vandrar vidare till nästa pristagare. Vår tanke i början var att hålla på i tio år eller till dess att någon fått utmärkelsen två gånger (varav sistnämnda redan inträffat i och med att Aron Andersson fick priset både 2010 och 2012!). Vi har dock bättrat oss och kommer att fortsätta så länge vi tycker det är kul och orkar hänga med. Vi hoppas få se fler kandidater och längtar efter att hälsa den första tjejen välkommen till de odödligas skara!

2003:	Mindre skrikörn: Emanuel Naudot
2004:	Eksångare: Victor Nilsson
2005:	Svarthalsad trast: Christer Wilhelmsson
2006:	Brandkronad kungsfågel: Christer Olsson
2007:	Blåstjärt: Lars Edenius
2008:	Fjälluggla: Rolf Sandberg
2009:	Blåstjärt: Jean-Michel Roberge
2010:	Vitvingad lärka: Aron Andersson
2011:	Isabellastenskvätta: Joakim Lessman
2012:	Svartpannad törnskata: Aron Andersson
2013:	Rostgumpsvala: Birger Risberg

Jan-Erik Wallin tilldelas Umedeltats Fältstations fågelskyddspris 2013

UDFs ledningsgrupp

Umedeltats Fältstation (UDF) delade under Ume Bird Race i januari för andra gången ut sitt fågelskyddspris. Syftet med priset är att uppmärksamma det viktiga fågelskyddsarbete som bedrivs av länets ornitologer. Priset är ett hederspris som tilldelas en eller undantagsvis två personer som gör en extra värdefull insats för fågelskyddsarbetet i Västerbotten. För att stimulera till nya initiativ skall priset ha ett nyhetsvärde och det bör således inte delas ut på basis av "gamla meriter". Däremot kan uthålligt fågelskyddsarbete vägas in i bedömningen. Kandidater kan nomineras av vem som helst utom UDFs ledningsgrupp, som utser pristagaren.

För 2013 års pris nominerades följande tre kandidater:

Jan-Erik Wallin – drivande kraft inom Projekt Havsörn i Västerbotten, som lyckats återetablera stammen längs kusten

Sven Gustafsson – examensarbete om den kraftigt minskande populationen av Ortolansparv i Västerbotten

Per-Olof Nilsson – drivande kraft inom VOFs Kungsörnsprojekt, som skapar förutsättningar för en positiv utveckling av artens häckbestånd.

UDF beslutade att tilldela 2013 års pris till **Jan-Erik Wallin**

Jan-Erik har under flera decennier varit drivande inom havsörnsgruppen i Västerbotten, som genom häckningsinventeringar, ringmärkning av ungar samt inte minst en mycket omfattande utfodring av örnarna vintertid på ett enastående vis bidragit till att havsörnsstammen, efter att i stort sett varit borta under 1970-talet, äntligen börjat återta sina gamla domäner i kustlandet. Jan-Erik är även engagerad i att kommunicera och implementera kunskap on havsörnens ekologi i samband med vindkraftsexploateringar.

Umedeltats Fältstations
Fågelskyddspris 2013

tilldelas

Jan-Erik Wallin

För sitt enträgna och lyckosamma
arbete med att återetablera
havsörnsstammen i Västerbotten

Vad är rätt väder för optimal fågelskådning?

Micael Jonsson

När och hur fågelskådning bedrivs styrs mycket av rådande väderförhållanden. Majoriteten av oss som är ute och tittar på fåglar väljer nog att vara ute om det inte är för regnigt, för kallt, eller för varmt, men även under relativt stabilt väder finns det små skillnader som kan påverka vad man ser – om man ser något. Dessutom, är man ute efter långflyttande fåglar eller rariteter från syd och öst bör man intressera sig för hur vädret ser ut långt utanför Sveriges gränser. Jag vill inte påstå att jag är någon expert på detta, men under år av fältskådning har mitt intresse för vädrets betydelse ökat och min erfarenhet vuxit. Om man vill kontakta en väderexpert med ornitologisk kunskap vänder man sig närmast till Andreas Livbom i Luleå.

Till att börja med, *ovanliga arter kan hittas oavsett rådande väder*. Förmodligen har speciella väderförhållanden fört dem hit till våra trakter där de blivit kvar. Ett uppenbart exempel är den svartstrupiga järnsparven som fastnade i ett nät på Stora Fjäderägg den 14e juni 1988. Det var enda fågeln som ringmärktes den dagen, varför det inte var något direkt inflöde av fåglar vid den tidpunkten. Men det finns säkert mängder med individer som drar runt i Norrland och undgår upptäckt till dess att de hamnar i mer skådartäta områden, exempelvis en kustlokal eller en ö ute i den västerbottniska "skärgården". Dock, ovanligare arter, och mängder av individer, dyker oftast upp då väderbetingelserna är de rätta.

På våren styrs inflödet av vårflyttare mycket av hur vädret ser ut söderöver. Förutom att värmen bör ha kommit bör det vara fri passage, dvs klart väder, över södra Norrland. Dessutom är det inte mycket som sträcker över havet förrän islossningen satt igång på allvar. Om högtryck dominerar riskerar det mesta att sträcka förbi Västerbotten, eftersom mycket som passerar här inte häckar i vårt landskap. Därför är lite ostadigt väder en fördel om man vill se rastande fåglar. Med andra ord, fint sträckväder söderifrån blandat med lätt motvind eller regnskurar som tvingar ner fåglarna emellanåt. För rastande vadare är det regn som gäller. Ett problem i Västerbotten är dock att det saknas fina rastlokaler för vadare längs kusten – i alla fall vid högt vattenstånd. Dessutom, då regnigt väder tvingar vadarna att rasta råder ofta högvatten. Vice versa, då det råder lågvatten är det ofta för fint väder för att vadarna ska tvingas ner. Detta beror på att vattenståndet här i Västerbotten styrs av vindar som i sin tur styrs av låg- och högtryck. Lågtryck, som ofta för med sig regn, hör ofta ihop med syd- och sydvästvindar som pressar upp vatten från Östersjön in i Kvarken. Högtryck, å andra sidan, leder ofta till sol och svaga vindar, eller nordvindar, som trycker ner vatten från Bottenviken och därmed ger lågvatten. Mitt tips är att kolla SMHIs sida (havsobservationer) för vattenstånd innan man beger sig ut i jakt på rastande vadare. Vattenståndet bör ligga på minst 5 cm under normalvattenstånd (-5) för att tillräcklig mängd bankar ska ligga blottade längs kusten.

För rovfåglar, tranor och i viss mån tättingar på våren får det inte vara vindar med för stor syd- eller ostkomponent. Sträcket tenderar då att gå i inlandet och blir därför svårt att lokalisera. För rovfåglar och tranor är det bäst med sydväst- och västvindar, eftersom sträcket då trycks

ut mot kusten och koncentreras där. Undantaget till denna "regel" är rovfåglar (framför allt fjällvråk) och tranor som flyttar över Holmöarna, eftersom de ofta väljer sydostvindar innan det tar språnget över från Finland till Sverige. Vindarna får inte heller vara för svaga, eftersom termikflyttning kräver en viss vindhastighet. På våren är tättingsträcket i regel inte så massivt i Västerbotten, men vill man se sträckande tättingar får man hoppas på fint sträckväder samtidigt som hyfsade nordvästvindar råder. Nordkomponenten leder till att tättingarna trycks ner på lägre höjder och västkomponenten gör att de koncentreras längs kusten. Mest uppenbart är detta vid Västerbottens bästa lokal för tättingsträck på våren – Bjuröklubbs fyr – där just sådana förhållanden är idealiska för att man ska se tusentals tättingar på sträck mot norr. Om däremot vindarna kommer mer från syd och vädret är soligt går tättingarna på så hög höjd att de blir svåra att se. Dimma eller regn kan också trycka ner tättingar, men i sådana fall är det mest optimalt om vindarna är svaga, vädret är klart över havet och dimman/regnet ligger över land. Om man har tur kan man då få se hundratals tättingar rasta längs kusten eller på andra lämpliga rastlokaler.

Kuststräcket på våren kan vara lurigt. Vissa vårar uteblir det nästan helt. Här är det framför allt lomsträcket, men även det ofta fina sträcket av bredstjärtad labb, som kan vara värt att sukta efter. Men, till att börja med, i Västerbotten liksom vid resten av östkusten har vi det stora problemet med motljus, dvs att solen på förmiddagen ligger mitt i synfältet och gör att man bara ser glitter och/eller fåglarnas silhuetterna, vilket försvårar upptäckt och korrekt artbestämning. För att undvika motljus kan man därför skåda sträck från någon av öarna, som t ex Holmön, och därmed spana västerut, eller välja eftermiddagssträcket då man har solen i ryggen. Normalt sett är morgonen mycket bättre för mängder av sträckande sjöfågel, men eftermiddagar och kvällar kan bjuda på artrika sträck — och framför allt god sikt. Hur som helst, för sträckande sjöfågel på våren är det syd- eller sydostvindar som gäller. Då är det inte bara vindarna här som är intressanta utan framför allt vindarna längs mellersta och södra norrlandskusten. Dock finns det problem associerade med dessa vindar. Antingen är det ofta varma vindar så risken för dimma som begränsar sikten ökar, eller så kan fint väder och medvind leda till att sträcket går förbi på hög höjd. Dessutom, om det är för soligt (och vindarna är varma över kallt vatten) kan ett besvärligt "värmedaller" bildas lågt över vattenytan, vilket ibland gör det omöjligt att ens se vilket sorts fågel det är som sträcker mot norr (eller om det ens var en fågel!). Under vissa förutsättningar kan även nordostvindar vara bra, eftersom det blir rak motvind för många av sträckarna som ska till området kring Vita havet. Detta leder till att de trycks ner på låg höjd. Fast för att sådana vindar ska vara bra bör det blåsa mer östligt längre söderut. Väst- och nordvästvindar är i regel värdelösa om man vill se sträckande sjöfågel, eftersom sträcket trycks långt ut, kanske ända över till finska sidan, och vindar som rör sig från uppvärmt land till kallt hav leder till ett besvärande värmedaller och dålig sikt. Så, för att summera, på våren gäller sydväst- eller västvindar för sträckande rovfågel, väst- eller nordvästvindar för sträckande tättingar och syd- eller sydostvindar för sträckande sjöfågel. Dock, om vädret söderöver har dessa gynnsamma förhållanden kan det spela mindre roll hur det lokala vädret ser ut här uppe.

Sommarsträcket av arktiska vadare, från mitten av juli till en bit in i augusti, verkar vara väldigt oförutsägbart. Till att börja med kan man konstatera att fint väder och medvind för dessa fåglar, som framför allt häckar kring Vita havet, leder till att de obemärkt passerar på hög höjd. Dessutom, sträcket av arktiska vadare har generellt en bana som går söder om Västerbotten och når kusten någonstans kring södra Norrland eller ännu längre söderut. Därför behövs friska vindar från syd- och ostsektorn för att "trycka" sträcket norrut så att det kommer in över Bottenviken.

Vindarna kring Vita havet och över norra Finland har där störst betydelse. Några av de bästa sträckdagarna har varit då det varit syd- eller sydostvindar över norra Finland samtidigt som det varit typisk svensk sommar med regnskurar här. Förutom att regnskurarna tvingar ner vadarna över havet leder de till att sträcket trycks ihop så att större flockar ses. Andra bra dagar har det varit frisk, rak sydvind här och syd-/sydostvind över norra Finland, vilket gör att sträcket går lågt. Kanske lite överraskande att fåglarna väljer att sträcka söderut då motvinden är som kraftigast, men förmodligen är det helt enkelt så att det är då vi har möjlighet att faktiskt se dem. Ett för ihållande regn leder till ett magert sträck, men även om förhållandena verkar idealiska kan det ibland vara stendött över havet… Under augusti börjar även tärnor och annat att sträcka söderut så då är vädret inte lika kritiskt för att man ska få se något, men generellt gäller samma principer som under juli månad. **Senare under hösten** är det samma väder som maximerar chansen till sjöfågelsträck, även om änder och vitfågel kan sträcka i riktigt ruskväder, men under hösten kan det även vara väldigt bra med friska nordostvindar från Vita havet, över norra Finland och i Bottenviken. Är vindarna tillräckligt ostliga norröver kan nordvindar, eller till och med måttliga vindar från västsektorn, funka bra här också. Under hösten börjar även temperaturen i norr att vara av betydelse. Efter en köldknäpp tenderar fåglarna att lämna sina häckområden för att bege sig söderöver. Är vindförutsättningarna bra är det då man får se de största mängderna.

Vad gäller **hösttättingar**, och då framför allt sibiriska tättingar, får vi vända blicken österut. De senaste åren har det blivit uppenbart att högtryck placerade över västra Ryssland är idealiska för att det ska dyka upp tättingar av östligt ursprung på öar i skärgården och längs kusten. Men det får inte vara för bra väder, dvs för högtrycksdominerat, i Sverige för då hamnar fåglarna i Norge. Därför gäller samma principer nu som på våren – dimma eller regna är bra, i alla fall så länge som det inte ligger över havet, eller uppstår tidigt på morgonen och överraskar de nattflyttande små fåglarna. Ibland kan västvindar fungera på samma sätt som dimma och regn och trycka ner fåglarna. Tättingar av mindre östligt ursprung (sidensvans, trastar, mesar, siskor, korsnäbbar) och hackspettar ska ha nordvästvindar för att upptäckas längs kusten, eftersom de då koncentreras där. Dessutom kommer det ofta stötar med sträckande tättingar då temperaturen har varit låg norröver, framför allt efter de första frostnätterna. För sträckande rovfåglar och tranor gäller samma sak – nordvästvindar med klart och kallt väder norröver.

Det finns vissa generella principer som gäller för att man ska maximera sina chanser att se sträckande och rastande fåglar, men som vanligt finns det inga regler utan undantag. Det bästa är nog att lära sig av egen erfarenhet, men det kan verkligen löna sig att studera väder, vind och havsvattenstånd innan man väljer plats och tidpunkt för sitt skådande.

Väderlänkar:

Allt väder

http://www.smhi.se/

http://www.yr.no/

http://www.klart.se/

Vindar

http://portal.fma.fi/sivu/www/batliv/vadret/vindprognos

http://www.windguru.cz/se/index.php?sc=422

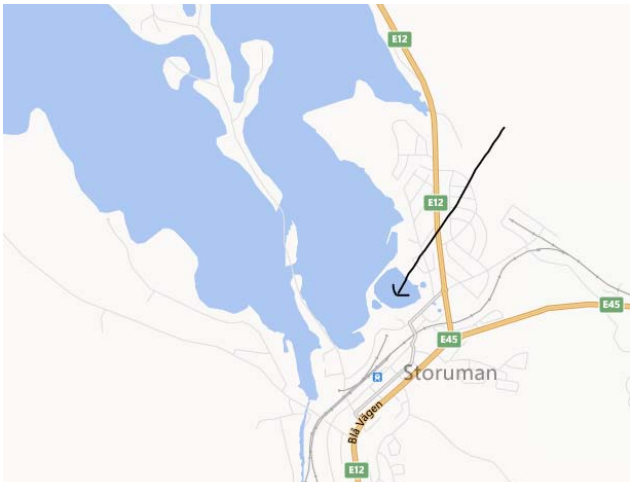
http://en.ilmatieteenlaitos.fi/marine-weather-and-baltic-sea
http://www.windfinder.com

Norrlands första mindre gulbena

Håkan Rune

Badsjön i Storuman är en konstgjord avsnörning av sjön Storuman och kom till i början av 60-talet. Under maj månad, när isen har försvunnit rastar änder, måsar och vadare i vattnet och på stränderna. Antalet varierar år från år beroende på vattenståndet. Genom åren har många roliga arter setts vid sjön, t.ex. nunnestenskvätta, rödstrupig piplärka, sandlöpare, kustsnäppa, spovsnäppa, småsnäppa, roskarl, kustpipare, fjällpipare, mindre strandpipare, myrspov, rödspov, snatterand, årta, mandarinand, bergand, fjällgås och vitkindad gås. Den varma maj 2013 ledde till snabb avsmältning och tidiga fynd av många arter. Morgonen 14 maj gjorde jag ett av mina dagliga besök vid sjön. Dimma och lätt duggregn hade tvingat ner många vadare som nu rastade vid sjön. Mest grönbenor och brushanar sågs och de stod på bara 50 m håll i strandkanten.

Jag gick igenom vadarna och upptäckte en avvikande fågel som födosökte på större djup än de andra. Plötsligt gick den upp på stranden och visade upp knallgula, jättelånga ben. Tanken gick direkt till gulbena, arten bestämdes snart genom jämförelser med grönbenorna och brushanarna i närheten. En större gulbena hade setts i Skåne i januari, men den arten är stor som en gluttsnäppa och den här fågeln var aningen större än en grönbena, alltså en mindre gulbena. Sveriges 20:e fynd och Norrlands första. Jag uppmärksammade en annan skådare, Lena Hörstedt på fågeln och ringde till Daniel Westman som kom med en kamera. Precis när han skulle ta en bild drog grönbenorna och mindre gulbenan iväg tillsammans, tog höjd och försvann mot söder. Fyndet har godkänts av raritetskommittén.

Pilen pekar på lokalen Badsjön där den mindre gulbenan iakttogs.

Två nya fågeltorn i Vilhelmina kommun.

Sture Gustafsson

Under de senaste två åren har det vuxit upp två nya fågeltorn inom Vilhelmina kommun. I maj 2012 invigdes ett torn i Risträsk beläget efter vägen mellan Lycksele - Vilhelmina cirka 45 km öster om Vilhelmina. Risträsket eller "träsket" som en del säger i byn var ursprungligen en sjö som dikades ut för att få slåttermark, med en damm justerade man vattennivån. Dammen har på senare tid restaurerats och man har slagit en del för bara några år sedan. Uttrycket att man "går ner till sjön" lever fortfarande kvar hos byborna. Risträsket har ju sedan lång tid besökts av skådare men man har fått skåda från vägen eller vid sjökanten, nu har man fin utsikt över hela "sjön". Tornbygget sköttes av Isak Vahlström, Björn Andrésen, Viktor Risberg, Per-Erik Lindgren-Ekbäck som av egna medel byggde tornet. Tornet ligger cirka 100 m från vägen och är ett öppet torn. se bild 1. Det finns en skylt "fågeltorn" vid vägen. Invigningsdagen observerades bl a blå kärrhök, kungsörn, större strandpipare smalnäbbad simsnäppa. 103 arter är inrapporterade på Svalan från Risträsket.

Bild 1. Risträsket-tornet invigningsdagen
Foto: Sture Gustafsson.

Torn nummer två invigdes under hösten 2013 och ligger vid Lill-Grundsjön, efter E45 cirka 32 km norr om Vilhelmina. Vid korsningen i "Fiandberg" tar man höger, passerar järnvägen och efter ytterligare 500 m, på vänster sida står tornet. (Det finns även ett Fianberg längre norrut efter E45.) Trots att invigningen skedde på höstkanten så obsade man bl a silvertärna, svarthakedopping och varfågel.

"Byggmästare" har varit Kurt Strandberg med hjälp av Mattias Ihrström, Inga Olofsson och Isak Vahlström. Tornet har byggts med hjälp av bygdeavgiftsmedel som Naturskyddsföreningen i Vilhelmina sökte. Norr om Lill-Grundsjön finns ett spännande myrområde som nog är lite utforskat! Det finns en fin grillplats invid tornet. Tornet är handikappanpassat och kan nås med rullstol till nedre planet, för att få ännu bättre översikt tar man en trappa upp. se bild.2

Det återstår en del kompletteringar på tornet, man tänker göra en liten inbyggnad på det övre planet så man kan skåda mer skyddat från väder och vind.

Vår och höst rastar flockar av företrädesvis sädgäss men även kanada- grå-vitkindad gås har observerats där. På Svalan har det hitills rapporterats 97 arter men det torde nog bli betydligt fler nu när man får första parkett samt att fler fågelvänner hittar hit.

Det finns nu fyra fågeltorn inom kommunen. Skulle det inte vara kul om vi hade en egen variant av fågeltornskampen inom länet? Gärna andra helgen i maj så vi har fått in de flesta flyttfåglarna.

Uppgiftslämnare: Inga Olofsson, Isak Wahlström

Bild 2. Tornet vid Lill-Grundsjön.
Foto: Sture Gustafsson.

Fågelrapport för södra Lappland 2012

Håkan Rune

Jag har tagit med arter där det gjorts 1-3 fynd under året.

Spetsbergsgås
Ly lpm: 1 ex Ammarnäsdeltat 16.5-2.6 (Håkan Rune, P-O Nilsson, B-E Nordenström m.fl)

Bläsgås
Ly lpm: 1 ex Gautsträsk, Ammarnäs 23.5 (Ralf Norberg) *Åttonde fyndet i Lycksele lappmark.*

Snatterand
Ås lpm: 1 hane Småbåtshamnen, Vilhelmina 28-30.4 (Isak Vahlström, Håkan Rune, Inga Olofsson) *Femte fyndet i Åsele lappmark*

Ly lpm: 1 par Sågavan, Lycksele 7.5 (Sven Hyllienmark, Ulf Ricklund)

(Gulkindad kricka)
Ly lpm: 1 hane Stora Skeppträsket, Malå 17.5 (Leif Bildström)

Fynd i Sverige av denna art betraktas som ospontana. Första fyndet i Ly lpm.

Amerikansk kricka
Ly lpm: 1 hane Mariatjärn, Sorsele 21.6 (Weine Erlandsson, Ingrid Åkerberg, B-E Nordenström)

Femte fyndet i Ly lpm.

Årta
Ly lpm: 1 hane 12.5 Kattisavan (Sven Hyllienmark)

Brunand
Ås lpm: 1 hane Klimpfjäll 4.6 (Sven H Jansson, Jan Linder, Tommy Eriksson) *Nionde fyndet i Ås lpm.*

Ly lpm: 1 hane Stenselebron 1-8.5 (Håkan Rune, Jan Banstorp, Daniel Westman)

1 hane Blattnicksele 6-7.6 (Jan Henriksson, Mattias Nordlund)

Ejder
Ly lpm: 1 hane Gammån, Laisan 13-17.5 (Magnus Bidner, Albin Enetjärn, Ulf Andersson m.fl) *Tredje fyndet i Ly lpm.*

(Fasan)
Ly lpm: 1 hane Gunnarn 1.5-1.6 (Håkan Rune, Jan Henriksson, Ulf Andersson m.fl)

Skäggdopping
Ly lpm: 1 ex Stenselebron 30.4 (Håkan Rune)

Storskarv
Ås lpm: 1 2K Fiskodlingen, Strömnäs, Malgomaj 7.1 (Isak Vahlström, Inga Olofsson)

Ly lpm: 1 ex Strömbacka gård, Malå 1.9 (Jari Kaltiala)

Mycket färre fynd än vanligt.

Ägretthäger
Ly lpm: 1 ex Ammarnäsdeltat 17.5 (B-E Nordenström, P-O Nilsson)

Fjärde fyndet i Ly lpm. Alla har gjorts i Sorsele kommun (tre i Ammarnäs)

Brun glada
Ås lpm: 1 str N Småbåtshamnen, Vilhelmina 23.4 (Isak Vahlström) *Femte fyndet i Ås lpm.*

Ly lpm: 1 ex Tannberget, Lycksele 3.5 (Viggo Lindhe) *11:e fyndet i Ly lpm.*

Brun kärrhök
Ås lpm: 1 par Risträsket, Risträsk 2.6 (Isak Vahlström, Viktor Risberg)

Ly lpm: 1 2K Ammarnäsdeltat 6.6 (Mattias Nordlund)

1 honf Sörmyran, Vänjaurbäck 20.8 (Per Hansson)

Större skrikörn
Ås lpm: 1 ex (Tönn) upptäcktes i fält på Älgsjömyran, Åsele 4-6.6 (Sture Gustafsson, Johan Södercrantz, Håkan Rune m.fl) *Andra fyndet i Ås lpm.*

Ly lpm: 1 str Kokträsk, Malå 26.5 (Leif Bildström) *Fjärde fyndet i Ly lpm.*

Kornknarr
Ly lpm: 1 sj Högås, Ängesdal 16-19.7 (Hans Magnusson)

Mindre strandpipare
Ly lpm: 1 ex Vindelälvsbron, Ruskträsk 26.8 (Ulf Ricklund)

Kustsnäppa
Ly lpm: 1 ex Ammarnäsdeltat 28.5-4.6 (Lasse Strömgren) *Åttonde fyndet i Lycksele lappmark.*

Småsnäppa
Ly lpm: 1 ex Badsjön, Sorsele 24.5 (Bernt-Erik Nordenström)

1 ex Mörttjärnbron, Skellefteälven 1.9 (Jari Kaltiala)

Skärsnäppa
Ly lpm: 1 par Södra Brandsfjället, Tärna s:n 1.8 (Antoine Bos, Erik Owusu-Ansah)

Prärielöpare
Ly lpm: 1 hane Dautajaure, Björkfjället 25.6 (Sören Svensson) *Sågs uppvakta en smalnäbbad simsnäppa. Hördes även spela. Första fyndet i Ly lpm.*

Roskarl
Ås lpm: 1 ex Malgovik, Laxbäcken 19.5 (Magnus Fredriksson) *Fjärde fyndet i Ås lpm.*

Ly lpm: 1 ex Hängbron, Luspholmen 10.5 (Håkan Rune, Ulf Andersson)

1 ex Kaskeluokt 26.5 (Evy Liljedahl)

Skräntärna
Ly lpm: 1 ex Umeälven, Lycksele 11.7 (Atle Ivar Olsen) *Tredje fyndet i Ly lpm.*

Svarttärna
Ås lpm: 1 ad Risträsket, Risträsk 15-16.6 (Isak Vahlström, Viktor Risberg, Håkan Rune) *Första fyndet i Ås lpm.*

Ly lpm: 1 ex Umeälven, Lycksele 10-11.7 (Per Hansson, Ulf Ricklund)

Fjärde fyndet i Ly lpm.

Alkekung
Ly lpm: 1 ex Blattnicksele 5.11 (Fredrik Grensman) *Nionde fyndet i Lycksele lappmark*

Skogsduva
Ly lpm: 1 ex förbifl Övre Sandsele, Sorsele 1.7 (Micael Jonsson)

1 ex förbifl Stensund, Sorsele 30.9 (B-E Nordenström)

Berguv
Ly lpm: Spelande på två lokaler, (från Malå och Storumans kommuner).

Fjälluggla
Ås lpm: 1 ad hane Heligsjön, Heligfjäll 15.7 (Lars Edenius, Thomas Heinecke)

Hornuggla
Ås lpm: 1 ex Nedre Malgonäs 14.3 (Inga Olofsson)

Ly lpm: 1 ex Lertorp, Sorsele 13.6 (B-E Nordenström)

1 ex Karlsgård, Sorsele 27.6 (B-E Nordenström)

Inga spelande ex. detta dåliga gnagarår.

Härfågel
Ly lpm: 1ex Gunnarn 11.5 (Håkan Rune, Ulf Andersson, Lena Hörstedt)

Skärpiplärka
Ly lpm: 1 ex Stenselebron 21.10 (Håkan Rune, Anders Malmsten, Daniel Westman m.fl) *Femte fyndet och första höstfyndet i Ly lpm.*

Näktergal
Ly lpm: 1 sj Åskiljeby, Åskilje 17.6 (Bo Åström, Eva Åström)

Svarthakad buskskvätta

Ly lpm: 1 2K hane Betseledammen, Lycksele 26.4 (Torbjörn Karlsson)

Ett tidigare fynd från Ammarnäs blev inte rasbestämt och stryks därför. Årets fynd blir därmed Lycksele lappmarks första.

Busksångare

Ås lpm: 1 sj Dorotea 8.6 (B-E Nordenström) *Sjunde fyndet i Ås lpm.*

Lundsångare

Ly lpm: 1 rast Rankbäcken, Sorsele 25.8 (B-E Nordenström)

Kungsfågelsångare

Ly lpm: 1 ex Ravenåive, Sorsele k:n 13.10 (B-E Nordenström) *Andra fyndet i Ly lpm.*

Taigasångare

Ly lpm: 1 ringm Sågnäset, Storuman 8.9 (Håkan Rune, Daniel Westman m.fl)

1 ex Malå 3.10 (Leif Bildström) *Fynd 4-5 i Ly lpm.*

Råka

Ly lpm: 1 ad Rankbäcken, Sorsele 13.4 (B-E Nordenström)

1 2K Tannsele 2.5 (Per Hansson, Ulf Ricklund, Gun-Inger Haglund m.fl.)

Steglits

Ly lpm: 1 ex Vänjaurträsk 2.4 (Marianne Persson)

1 ex Rankbäcken, Sorsele 11.4 (B-E Nordenström, Stefan Holmberg)

Hämpling

Ly lpm: 3 ex Inner-Busjö, Busjön 28.4 (Torbjörn Karlsson)

1 ex Jillesnuole gårdar, Sorsele k:n 27.5 (Bernt-Erik Nordenström)

1 ex Sjöbacka gård, Malå 9.7 (Leif Bildström)

Bändelkorsnäbb

Ly lpm: 5 ex Stensele rastplats 7.1 (Daniel Westman)

1 str S Stora Skeppträsket, Malå 13.10 (Leif Bildström)

Ovanligt få fynd.

Ortolansparv

Ås lpm: 1 sj Fredrika 5.6 (Christer Olsson)

1 sj Myrberget, Åsele k:n 28.6 (Albin Enetjärn)

Ly lpm: 1 1K rast Örnäsudden, Sorsele 8.9 (B-E Nordenström)

Antalet fynd fortsätter att minska.

Fågelrapport för södra Lappland 2013

Håkan Rune

Rapporten innehåller arter där tre fynd eller färre gjorde i södra Lappland under året. Efter en relativt kylig april, blev maj mycket varm. Smågnagarna lyste med sin frånvaro, vilket ledde till mycket få fynd av ugglor. Ett förstafynd av halsbandsflugsnappare har underkänts p.g.a. bristfällig dokumentation.

Mindre sångsvan

Ly lpm: 2 ex Mattasjön, Mattaberg, Storumans k:n 2.10 (Jan Banstorp)

Tredje fyndet i Lycksele lappmark.

Spetsbergsgås

Ås lpm: 1 ex med sädgäss på ruggningsplats i Vilhelmina kommun 17.7 (Isak Vahlström) *Åttonde fyndet i Åsele lappmark.*

Ly lpm: 3 ex Umnäs 25-26.10 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström)

Bläsgås

Ly lpm: 1 ex Tacksägelseholmen, Nyåker, Sorsele k:n 19.9 (Bernt-Erik Nordenström) *Nionde fyndet i Ly lpm.*

Gravand

Ås lpm: 2 ex Nappsjö, Dorotea 10-13.5 (gnm Henrik Wahlberg)

Fjärde fyndet i Åsele lappmark.

Snatterand

Ly lpm: 1 ex Avanäset, Tärnaby 19.5 (Albin Enetjärn)

Amerikansk kricka

Ås lpm: 1 hanne Klimviken, Klimpfjäll 18.5 (Isak Vahlström, Inga Olofsson, Håkan Rune)

1 hanne Risträsket, Risträsk 26.5 (Isak Vahlström, Viktor Risberg)

1 hanne Vojmåbron, Bäsksele 10.6 (Isak Vahlström, Tommy Eriksson, Sven H Jansson, Jan Linder)

Förmodligen samma hanne på Lapplandsturné, men det kan förstås också röra sig om olika exemplar. Första fyndet i Åsele lappmark!

Brunand

Ås lpm: 1 hanne Småbåtshamnen, Vilhelmina 8.5 (Liss H Eriksson, Isak Vahlström, Håkan Rune, Inga Olofsson)

3 hannar Lill-Grundsjön, Fiandberg 30.5 (Inga Olofsson)

Fynd 10-11 i Åsele lpm.

Ly lpm: 1 hanne Ammarnäsdeltat, Ammarnäs 24-26.5 (Christer Olsson, Nils Karlsson, Jan Eriksson, Mats Strandberg)

Smådopping

Ås lpm: 1 ex Vojmåns camping 31.3-13.4 (*Isak Vahlström, Ted Olsson, Inga Olofsson, Ulf Andersson m.fl) *Första fyndet i Ås lpm!*

Ly lpm: 1 ex Hängbron, Luspholmen 11-16.12 (*Håkan Rune, Mattias Gimvall, Daniel Westman, Lena Hörstedt m.fl.) *Tredje fyndet i Ly lpm.*

Storskarv

Ås lpm: 1 ex Avaträsk 14-16.9 (Helena, Tore och Gustav Dahlberg)

Ly lpm: 3 1K Hängbron, Luspholmen 3-30.9 (Daniel Westman, Håkan Rune, Ulf Andersson, Stefan Holmberg m.fl)

1 ex Umeälven, Lycksele 5.9 (Ulf Ricklund, Gun-Inger Haglund)

Vit stork
Ly lpm: 1 ex Högland, Blaiken 2.6 (Håkan Fjell)

Fynd 11 i Ly lpm.

Brun kärrhök
Ås lpm: 1 hona Älgsjömyran, Åsele 8.5 (Sture Gustafsson)

1 hanne Risträsket, Risträsk 21.6 (Isak Vahlström)

Ly lpm: 1 hona Ammarnäsdeltat, Ammarnäs 14.6 (Ilgot Liljedahl)

Stäpphök
Ly lpm: 1 hane Lycksele flygplats 8.5 (Fredrik Jonsson)

Tredje fyndet i Lycksele lappmark.

Större skrikörn
Ås lpm: 1 ex Risträsk 28.5 (gnm Patrick Åström)

Ly lpm: 1 ex Gubbträsk 29.5 (gnm Södra Lapplands rapportkommitté)

Tönn på passage norrut.

Kornknarr
Ly lpm: 1 ex Mittibäcken, Boksjön 1.6-5.7 (*Sören Nilsson, Håkan Rune, Albin Enetjärn, Bernt-Erik Nordenström m.fl)

Sjunde fyndet i Ly lpm sedan 30-talet då den var vanligare.

Mindre gulbena
Ly lpm: 1 ex Badsjön, Storuman 14.5 (*Håkan Rune, Lena Hörstedt, Daniel Westman)

Sågs ca 15 min på nära håll. Många vadare rastade vid sjön efter en dimmig natt med duggregn. 20:e fyndet i Sverige och det första i Norrland!

Turkduva
Ås lpm: 1 ex Borgafjäll 18.5 (Per Wahlgren)

Ly lpm: 1 ex Örträsk 12.5 (Rolf Wahlberg)

1 ex Sjöbacka gård, Malå 23.6 (Alf-Rune Öberg)

Turturduva
Ås lpm: 1 ex Västanbäck, Vilhelmina k:n 8.7 (Isak Vahlström)

Tredje fyndet i Åsele lappmark.

Berguv
Ås lpm: 1 ex död Lomsjö 18.1 (Sture Gustafsson)

Släpptes utanför Lycksele 1991!

Lappuggla
Ly lpm: 1 ex Lill-Boktjon, Storuman 15.6 (Ilgot Liljedahl)

Enda fyndet i hela rapportområdet.

Hornuggla
Ås lpm: 1 sj Grönfjäll, Dikanäs 12.5 (Ragnberth Helleday)

Ly lpm: 1 sj Fäboliden, Lycksele 12.5 (Rune Eckeskog)

1 ex Lövberg, Rentjärn 12.5 (Leif Bildström)

Endast tre fynd under året, märkligt nog gjordes alla under samma dag.

Härfågel
Ly lpm: 1 ex Östra Rusele, Rusele 1.10 (Ruaridh Hägglund, Anders Hällström)

1 ex Mellansjö, Boksjön 18.10 (Benny Persson)

Rödstrupig piplärka
Ly lpm: 1 ex förbifl Rankbäcksberget, Sorsele 8.8 (Bernt-Erik Nordenström)

2 ex förbifl Långsjöby 9.8 (Christer Olsson)

3 ex rast Vardotjärnarna, Sorsele 25.8 (Bernt-Erik Nordenström)

Näktergal
Ly lpm: 1 sj Kyrktjärn, Sorsele 28-29.5 (Bernt-Erik, Jonas och Erik Nordenström)

Busksångare
Ås lpm: 1 sj Forsnäs, Sorsele 21.6 (Bernt-Erik Nordenström)

Andra fyndet i Ly lpm.

Ly lpm: 1 sj Vilhelmina 15.6 (Lennart Andersson)

Åttonde fyndet i Ås lpm. En av få arter där betydligt fler fynd gjorts i Åsele lappmark än i skådartätare Lycksele lappmark.

Kärrsångare

Ly lpm: 1 sj Avasunds fiskecamp, Storuman 14.6 (Michael Tholin)

Lundsångare

Ly lpm: 1 sj Rankbäcken, Sorsele 3.6 (Bernt-Erik Nordenström, Rüdiger Kasche)

1 sj Sundraningen, Klippen, Sorsele k:n 12.6 (Bernt-Erik Nordenström)

1 sj Viktoriakyrkan, Sorsele k:n 21.6 (Martin Rydberg Hedén)

Taigasångare

Ly lpm: 1 ex Sunnanvik, Malå 21.9 (Leif Bildström)

Sjätte fyndet i Ly lpm.

Råka

Ly lpm: 2 ex Malå 11.4 (Alf-Rune Öberg)

1 ex Sappetavan, Sorsele k:n 15.4 (Bernt-Erik Nordenström)

1 2K Storumans miljöstation 30.4 (Håkan Rune, Ulf Andersson)

Steglits

Ås lpm: 2 ex Klimpfjäll 24.6 (Barbara och Ingo Leibiger)

Åttonde fyndet i Åsele lappmark.

Ly lpm: 1 ex Forsnäs, Sorsele 18.2-14.3 (Bernt-Erik Nordenström, Gunvald Fjellner)

1 ex Örnäsudden, Sorsele 10.3-6.4 (Bernt-Erik Nordenström, Stefan Holmberg, Sally Sjöberg)

1 ex Malå 13-14.12 (Leif Bildström, Alf-Rune Öberg), 2 ex 29.12 (Alf-Rune Öberg)

Hämpling

Ås lpm: 1 ex Stekenjokk 24.6 (Barbara och Ingo Leibiger)

Fynd 7 i Åsele lappmark.

Ortolansparv

Ly lpm: 1 sj Malå 12.5 (Alf-Rune Öberg)

Bli faunaväktare i sommar!

Andreas Garpebring

Kravattvägen 35

904 40 RÖBÄCK

070-325 21 93

agarpebring@hotmail.com

Tillhör du de fågelskådare som breddat ditt skådarintresse till att även kika på fjärilar och andra insekter? I så fall kanske faunaväkteri är en aktivitet för dig?

Sveriges botaniska förening har under lång tid bedrivit en verksamhet de kallar för floraväkteri –medlemmar besöker kända lokaler för rödlistade- och andra ovanliga växter, räknar antalet observerade plantor och rapporterar in vad de sett. På detta sätt har man på många håll fått en god bild över om arter ökar eller minskar och huruvida förändringar på lokaler gynnat eller missgynnat arter. Sedan 2010 har Art-Databanken på SLU tillsammans med Sveriges entomologiska förening (SEF) och Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) testat att köra ett liknande koncept för övervakning av insekter och andra ryggradslösa djur (SEF) och av däggdjur, grod- och kräldjur (SNF).

Jag som skriver det här är ordförande i Norrlands Entomlogiska förening (NEF) och ansvarar för faunaväkteriet i föreningens upptagningsområde, vilket innebär ungefär halva Sveriges yta (från Medelpad och Härjedalen och norrut). Tanken med faunaväkteriet av insekter är att man regelbundet besöker och räknar observerade individer av i första hand rödlistade arter. Men även regionalt viktiga arter kan tas in som väkteriarter.

Exempel på hotade arter som lämpar sig att övervaka med faunaväkteri inom Västerbottens län är dagfjärilsarterna violett guldvinge och turkos blåvinge samt skalbaggen strandsandjägare. Men även många arter i rödlistekategorin NT passar sig utmärkt att faunaväkta. I länet förekommer ett flertal dagfjärilsarter i denna kategori, till exempel allmän metallvingesvärmare, sliversmygare, violettkantad guldvinge och högnordisk blåvinge.

Det är jättelätt att bli faunaväktare. Det enda du behöver göra är att kontakta mig och berätta att du vill faunaväkta, vilka arter du är intresserad av och vilken/vilka lokaler. I fall du behöver hjälp kan jag som ansvarig för faunaväkteriet i norra Sverige hjälpa med urvalet av arter och lokaler som är i behov av uppföljning och som du kan övervaka. Detta för att det inte ska bli en massa dubbelarbeten med att många personer åker till samma lokal. Sen behöver du en användare på artportalen så att du kan rapportera in ditt resultat från dina faunaväktarbesök. När du rapporterar är det även viktigt att du anger syfte: fauna-

väkteri i din rapport. Det är via denna funktion som dina observationer blir sökbara för de som sammanställer resultatet av faunaväkteriet. Om det är någon som behöver hjälp med rapporteringen eller har frågor kring detta så ställer jag gärna upp och hjälper er. NEF får även medel till reseersättning för de som faunaväktat. I första hand betalas reseersättning ut för faunaväktande av arter som är klassade som hotade i rödlistan, dvs arter i klasserna CR, EN och VU. Om man som faunaväktare vill ha reseersättning för de resor man gjort till olika lokaler under ett år så sammanställer man detta under hösten och skickar in till mig (adress, se ovan).

Så vare sig du redan hållit på och skådat fjärilar och andra insekter ett tag eller du just köpt din första fjärilsbok och tänkt börja kryssa i sommar – tveka inte att höra av dig om du tycker det verkar intressant att bli faunaväktare.

Hane av turkos blåvinge en av fjärils arterna som bevakas av faunaväktare.
Foto: Andreas Garpebring.

Fåglar i Västerbotten

Utgiven av Västerbottens ornitologiska förening

Redaktionen

Lars Berggren 090 — 71 00 46 e-post larsberggren65@bredband.net

Niklas Andersson 070—388 63 53 idunarama@gmail.com

Mats Strandberg 076—200 33 48 mats.strandberg@degernas.se

"**Korrespondenter**"

Skellefteå: Urban Lundström: 073 — 0867667, e-post: urbanbirds@hotmail.com

VOF

Är en fristående länsförening under Sveriges Ornitologiska Förening. Lokala fågelföreningar finns i Skellefteå och Umeå. VOF arbetar för att främja fågelskydd och fågelstudier i Västerbottens län samt att öka kontakten mellan fågelintresserade i länet. Medlemskap löses genom att sätta in medlemsavgiften på föreningens plusgiro (12911—4). Avgiften är 200 kr. eller 35kr sdöd/familjemedlem (ingen tidning). Glöm inte namn och adress på inbetalningskortet. Samt att ange avsikten med inbetalningen.

VOF:s styrelse 2013

Kontakt styrelsen:
vofstyrelsen@gmail.com

Hans Bång (Ordförande)
Jacob Grubbs väg 6, 903 55 UMEÅ
090-771 621 alt 070—562 63 38

Jan Eriksson (Kassör)
Bertil Strömberg (Sekreterare)
Jonas Gustafsson (Vice ordförande)
Jan-Erik Wallin (Ledamot)
Niklas Andersson (Ledamot)
Isak Vahlström (Ledamot)
Agnes Eriksson (Suppleant)

UFF:s styrelse

Kontakt styrelsen:
uffstyrelse@gmail.com

Staffan Svanberg (Ordförande)
Mariehemsvägen 35 G, 906 52 Umeå
073 —842 12 32

Tomas Brodin (Ledamot)
Anna Sundelin (Ledamot)
Niklas Andersson (Ledamot)

Innehåll

3 Ordförande har ordet

4—7 Umeå Bird rejs 2014

8—9 Fågeltherese – den osjälviska skådningens heliga graal. Av Lars Edenius & Eskil Nygren-

10—11 Jan-Erik Wallin tilldelas Umedeltats Fältstations fågelskyddspris 2013

12—14 Vad är rätt väder för optimal fågelskådning? Av Micael Jonsson.

15 Norrlands första mindre gulbena. Av Håkan Rune.

16—17 Två nya fågeltorn i Vilhelmina kommun. Av Sture Gustafsson.

18—20 Fågelrapport för södra Lappland 2012. Av Håkan Rune.

21—23 Fågelrapport för södra Lappland 2013. Av håkan Rune.

24—25 Bli faunaväktare i sommar! Av Andreas Garpebring.

Lokalföreningar / Lokala kontaktperssoner

Dorotea: Per-Anders Persson, Hökberget, 910 70 Dorotea, 0942—105 80

Lycksele: Per Hansson, Brännbergsvägen 1A, 921 36 Lycksele, 0950—108 04

Malå: Leif Bildström, Smultronstigen 33, 930 70 Malå, 0953—214 77

Nordmaling: Jean-Michel Roberge, Håknäsbacken 3, 914 96 Håknäs, 073—063 79 97

Norsjö: Henning Grahn, Berget 30, 935 91 Norsjö, 0918—102 63

Robertsfors: Mats Walheim, Rislandet 38, 915 91 Robertsfors, 0934—400 65

Skellefteå Fågelförening: Urban Lundström, telefon 073-086 76 67

Sorsele: Bernt-Erik Nordenström, Pl 673, 920 70 Sorsele, 0952—104 90

Storuman: Håkan Rune: Höjdvägen 7G, 923 31 Storuman, 0951—122 94

Umeå fågelförening Staffan Svanberg: Mariehemsvägen 35 G, 906 52 Umeå 073 84 21 232

Vilhelmina: Inga Olofsson, Nedre Malgonäs 3149, 912 92 Vilhelmina, 0940—201 57

Vindeln: Henrik Sporrong, Tåvägen 5 922 00 Vindeln 0933—614 14

Vännäs: Christer Laggar, Strand 214, 911 93 Vännäs, 070—651 73 98

Åsele: Sture Gustafsson, Strandgatan 55E, 910 60 Åsele, 0941—665 18

Framsida: Morgonsamling Umeå Bird Rejs 2014. Foto Christer Laggar.

Baksida: Fågeltherese, vandringspriset för årets fågelobs. Foto Lars Edenius.

VOF:s föreningskonto plusgiro 1 29 11—4

Bidrag till VOF:s fågelskyddsprojekt och till verksamheten på Stora fjäderägg och Umedeltats fältstation mottages med stor tacksamhet. Bidragen går oavkortat till aktuella projekt inom dessa verksamhets-områden. Bidrag kan sättas in direkt på kontot (ange ändamål) eller som tillägg vid betalning av medlemsavgiften.

